

Иван Вазов

В зоологическата градина
Драска

От началото на този месец тя се е пак отворила за публиката. Всяка сряда и събота върволици свят се точи из Фердинандов булевард и влиза в градината. – Тая градина софийският народ нарича просто „Животните“. – Отидох при животните... – Минах край животните. – Той живее при животните... – Българинът не обича учените фрази... Не ги обичат и лъвовете, пред клетките на които се трупат най-много тълпите. Аз с особено любопитство оня ден съзерцавах най-големия, африканския лъв, който се разхожда по железния си къошк на двора. Широки и размерни крачки прави гривоносният цар на пустинята и на джунглите, горделиво дига своята огромна глава и погледът му, спокоен, безстрастен и пренебрежително надменен към прехласнатите зрители, блуждае някъде из пространството, може би вижда широките кръгозори на своето отечество и безбрежните предели на пустинята, дето е ехтял ужасният му рев. Публиката с нямо възхищение следи всички движения на лъва и се диви на острите му бели клинци, които той сегиз-тогиз показва, като се озъбва. Един дрипав македонец нарушава мълчанието, като разправя, че той би се решил да влезе при лъва, ако то пуснеха да влезе при него; но стражарят го полека отдръпва назад, за да отвори място на един големец, и безстрашният човек отива при фазаните, от които още по-малко се бои.

Прекрасна е колекцията на пилците в Зоологическата градина. Тук са събрани най-разнообразните видове от пернатата фауна; тя по богатство надминава всичко останало там. Аз минах край пеликаните, край лебедите, край витошките орли, накацали на сухите клонове и пънове, които само желязна решетка дели от небесните висини – как те трябва да жалят за своята Витоша! Отделът на елените е също интересен. Тия роговити животни кротко и благодушно гледат с големите си хубави очи, незнаещи в неведението си каква смешна слава им са дали техните събратя отвън градината... възпети тъй весело от Беранже... На един едър елен сега растат нови рога, той е много зъл и налита. По едно време той се спусна яростно към дървените пречки на оградата си, за да омуши стоящите извън нея зрители. Един от тях, уплашен, отскокна на няколко разкрача, сподирен от веселия смях на присъстващите.

– Позна ме, че съм авджия – каза той сконфузен.

Изглеждах го и видях, че е одевешния македонец.

* * *

Двете мечки, облечени в рунтави, топли и меки кожуси, също привличат публиката. Едната – голям, тъмновлас и с умен поглед медвед –

напомня славния Гетев *Браун*. Той се е качил на каменния зид, на който са забити железните пречки, и ходи назад-напред, като при всяко повръщане се извива и повдига на задните лапи поради теснотията на зида. Това снователно движение той продължава цели часове. Какво ще да мисли той? Може би съчинява, може би да е поет, който търси ритмите си... Другарката му не ходи: тя е клекарка до зида, кръстосала е предните си лапи на него и е сложила замислено муцуната си на тях. Колко добросъвестност, честност и безобидност има в спокойния ѝ поглед! Нейната флегма е величествена. Някои немирници ѝ шъкат, махат ѝ, дразнят я: тя нито мига. Унесла се е в своето благодушно мечтание и нищо не е способно да наруши това ѝ щастливо душевно настроение. Нямахме да я удиви даже, ако ѝ кажеха, че са я направили министър на финансите...

Третя една мечка, къса, с червена козина, зад оградата, в отделен кафез на колелета, е обаче много безпокойна и сърдито се лута из тесния си затвор. Тя вече сигурно се занимава с политика... Македонецът-авджия (той се яви и тук) обаждаше на зрителите с наставнически тон, че тая мечка е от Сибир, сибирска мечка, и че тя живее само във водата.

И ученият зоолог-авджия тръгна нататък. Аз го последвах с поглед, след като случайно прочетох на табличката, окачена отвън на кафеза, латинските думи:

„Ursus, Bulgaria.“

Значи, съотечественица била!

Ах, тоя македонец!

Колко е желателно да имаше тука на табличките под латинските надписи и български. Цената на тая прекрасно уредена Зоологическа градина щеше още повече да порасне, като при занимателността ѝ се притури и поучителност.

* * *

Минахме край лисиците, край попадийките (или поровете, не зная добре), спряхме се при вълците, които ужасно виеха. И тук навалак. Четири вълка с дълги муцуни, настръхнали и с пламък див в безсмислено-жестокия поглед, се рънчеха един другиму и носовете им се свиваха на големи бръчки, знак на гняв, като откриваха горните челюсти, набучкани с остри зъби. Лютите виения и раздирателни вопли, придружавани със смрадния дъх на гнил леш и на свинска кочина, ужасяваха и отвращаваха. Но ето чиновникът в градината се зададе с железен прът, с който им тикна през железните пречки късове от овчи търбух и кървави

кокали. Вълците се фърлиха на тях. Виения и беснувания престанаха. Чуваше се само шум от грубо късане меса и лакомо мляскане. Сибирският приятел пак се обади и продължи своите лекции по зоологията, пак с тона на човек, който ви открива една великаистина:

– Ето, видосте ли, господине, свите тия животѣна су тако: бият и псуят, докогао су гладни, демек... А даеш ли им парче месо, они се чинеет кротки. Тако им е нимѣка нараво, що го кажуе.

Тия разсъждения на авджията, които неволно пренесоха мисълта на някои съвременни явления в областта на политическия ни живот, бидоха прекъснати от внезапното сдавчоване на вълците, които се скараха грабителски за пайовете си.

И това пак ми научи нещо...

* * *

Отивам пак в предния двор. Близко към вратнята са папагалите и една маймуна. Последната е събрала най-много зрители, пред които, при ред човешки сръчности и подражателни движения върху пръта си, излага на удивлението им оная гола част от тялото си, по която Хайне беше съгледал шаровете на Барбаросовото знаме... Тя извикваше неучтиви подигравки и непочтителни кикотения между зрителите, които не подозираха колко е недостойно това отношение към един праотец...

Аз излязох да се разходя по полето.

1899

КРАЙ

Източник: Словото

Набиране: Надежда Владимирова и Мартин Митов

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4408>]